

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi yritystuesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki yritystuesta. Uuteen lakiin yhdistettäisiin alueellista sekä pienten ja keskisuurten yritysten tukea koskevat säännökset. Laissa säädettäisiin kehitysalueella myönnettävästä investointituesta, erityisesti maaseutualueiden ja rakennemuutosalueiden kehittämiseen pienille yrityksille myönnettävästä investointi- ja käynnistystuesta eli pienyritystuesta sekä pienille ja keskisuurille yrityksille pitkän aikavälin kilpailukykyä parantaviin hankkeisiin myönnettävästä kehittämistuesta.

Laki korvaisi nykyisen määräaikaisen lain yritystoiminnan aluetuesta sekä kolme valtioneuvoston ja kauppa- ja teollisuusministeriön päätöstä. Laissa tarkoitettuja yritystukia myönnettäisiin pääasiassa samoille toimialoille kuin nykyisiäkin tukia.

Kehitysalueella voitaisiin yrityksille myöntää kuten nykyisinkin investointitukea hankkeisiin, jotka liittyvät yrityksen perustamiseen tai sen toiminnan laajentamiseen. Muutoksena nykyiseen olisi se, että myös leasingrahoitteiset hankinnat voisivat määrätyiltä osin tulla investointiavustuksen kohteeksi. Kehitysalueen investointituen ja muiden tähän rinnastettavien investointitukien yhteenlaskettu enimmäismäärä voisi olla enintään 50 % käyttöomaisuusinvestointien yhteismäärästä.

Pienyritystukea voitaisiin myöntää yrityksille, joiden henkilökunta on enintään 50 henkilöä ja joiden vuotuinen liikevaihto on enintään 30 miljoonaa markkaa tai taseen loppusumma enintään 12 miljoonaa markkaa. Pienyritystukea suunnattaisiin erityisesti maaseutualueiden

ja rakennemuutosalueiden kehittämiseen. Tuen soveltamisalaa laajennettaisiin kattamaan nykyinen niin sanottu yrityshautomotuki. Pienyritystuki voitaisiin myös myöntää kunnalle tai kunnalliselle yhteisölle edelleen myönnettäväksi soveliaalle pienyrityksille asianomaisen kunnan harkinnan mukaan.

Pieninten ja keskisuurten yritysten kehittämistuki on tarkoitettu pitkän aikavälin kilpailukykyä tai kansainvälistymistä parantaviin kehittämishankkeisiin. Pienellä ja keskisuurella yrityksellä tarkoitetaan yritystä, jonka henkilökunta on enintään 250 henkilöä ja jonka vuotuinen liikevaihto on enintään 120 miljoonaa markkaa tai taseen loppusumma enintään 60 miljoonaa markkaa.

Esityksessä ehdotetaan lisättäväksi kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritoimistojen päätösvaltaa tuista päätettäessä. Tukiä käyttöö suunnataan myös alueiden kehittämisestä annetussa laissa tarkoitettulla ohjelmamenettelyllä, johon piiritoimistot osallistuvat.

Esitys liittyy valtion vuoden 1994 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Ehdotettu laki on osa niin sanotun aluepoliittisen lainsäädännön uudistamista. Ehdotettu laki liittyy osaltaan myös Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) voimaansaattamiseen, mutta lakiehdotus on laadittu siten, että se voi tulla voimaan riippumatta ETA-sopimuksen voimaantulosta.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta.

SISÄLLYSLUETTELO

	Sivu		Sivu
ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1	5. Asian valmistelu	10
YLEISPERUSTELUT	3	5.1. Valmisteluvaiheet ja aineisto	10
1. Johdanto	3	5.2. Lausunnot	10
2. Nykytila	3	6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja	10
2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö	3	6.1. Riippuvuus muista esityksistä	10
Yritystoiminnan aluetuki	3	6.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista	10
Muut yritystuet	4	YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	11
2.2. Nykytilan arviointi	5	1. Lakiehdotuksen perustelut	11
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	6	1 luku. Yleiset säännökset	11
3.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttami- miseksi	6	2 luku. Kehitysalueen investointituki	11
3.2. Keskeiset ehdotukset	6	3 luku. Pienyritystuki	13
Yleiset säännökset	6	4 luku. Kehittämistuki pienille ja keskisuurille yrityksille	14
Kehitysalueen investointituki	7	5 luku. Tuen hakeminen ja maksaminen	15
Pienyritystuki	7	6 luku. Erinäiset säännökset	15
Kehittämistuki pienille ja keskisuurille yri- tyksille	8	7 luku. Voimaantulosäännökset	15
Muut säännökset	8	2. Tarkemmat säännökset ja määräykset	16
4. Esityksen vaikutukset	9	3. Voimaantulo	16
4.1. Taloudelliset vaikutukset	9	LAKIEHDOTUS	17
4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset	9		

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Ehdotetussa laissa yritystuesta ehdotetaan uudistettaviksi ja koottavaksi yhteen voimassa olevat yritystukia koskevat säännökset ja määräykset, jotka sisältyvät lakiin yritystoiminnan aluetuesta (1297/88), valtioneuvoston päätöksiin pienyritystoiminnan tukemisesta (177/88) ja yrityspalveluyrityksien siirtymistuesta (126/89) sekä kauppa- ja teollisuusministeriön päätökseen pienyritysten perustamisen edistämiseksi myönnettävästä tuesta (145/89). Yritystukia koskevien lakien uudistaminen on osa meneillään olevaa aluepolitiittisen lainsäädännön kokonaisuudistusta, johon kuuluvat hallituksen esitys laeiksi alueiden kehittämisestä ja saariston kehityksen edistämisestä annetun lain muuttamisesta, esitys laiksi kuljetusten alueellisesta tukemisesta annetun lain muuttamisesta ja esitys laiksi Kera Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain (65/71) muuttamisesta. Myös niissä ehdotettavat lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan vuoden 1994 alusta.

Aluepolitiikan uudistamisessa otetaan huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) vaikutukset ja soveltuvin osin Euroopan yhteisöjen (EY) tapa harjoittaa aluepolitiikkaa. Tämä merkitsee tarvetta pienentää tuen piirissä olevia alueita sekä tarkistaa tukitasoja ja tukien suuntaamista.

2. Nykytila

2.1. Lainsäädäntö ja käytäntö

Yritystoiminnan aluetuki

Voimassa olevaa yritystoiminnan aluetuesta annettua lakia on sovellettu vuodesta 1989, ja se on voimassa vuoden 1993 loppuun. Se sisältää säännökset yrityksille myönnettävästä alueellisesta rahoitustuesta. Laki noudattaa peruspiirteiltään sillä kumottua lakia tuotantotoiminnan alueellisesta tukemisesta (533/81).

Tuen myöntämistä säätelee lain lisäksi asetus yritystoiminnan aluetuesta (82/89) sekä valtioneuvoston päätös investointi-, käynnistys- ja kehittämisavustusten myöntämistä koskeviksi periaateohjeiksi (51/89) niihin myöhemmin tehtyne muutoksineen.

Yritystoiminnan aluetuesta annettu laki si-

sältää säännökset investointi-, käynnistys- ja kehittämisavustuksista. Investointi- ja käynnistysavustuksia voidaan myöntää aluepolitiikasta annetussa laissa (1168/88) tarkoitetulla ensimmäisellä, toisella ja kolmannella perusvyöhykkeellä, joita nimitetään kehitysalueeksi, sekä neljännen perusvyöhykkeen tukialueella. Kehittämisavustusta voidaan myöntää myös muualla neljännellä perusvyöhykkeellä. Avustusten suuruus on porrastettu vyöhykkeiden ja niihin sisältyvien tukialueiden sekä erityisalueiden mukaan. Avustuksia myönnetään tuotannollista toimintaa harjoittaville yrityksille ja matkailuyrityksille sekä palveluyrityksille, jotka tuottavat yritystoiminnalle tarpeellisia palveluja. Avustuksia ei myönnetä varsinaiseen maatalouteen eikä rakennusliiketoimintaan. Vähittäiskauppaan ja liikenteeseen voidaan tukea myöntää vain siltä osin kuin kysymyksessä on matkailuhanke. Avustuksilla pyritään edistämään aluepolitiikasta annetussa laissa säädettyjä tavoitteita kehittämällä ja laajentamalla tuen kohteena olevilla alueilla harjoitettavaa yritystoimintaa. Huomiota kiinnitetään myös yritystoiminnan laadullisen tason kohottamiseen.

Yritystoiminnan aluetuesta annetussa laissa tarkoitettujen avustusten myöntämisen edellytyksenä on aluepoliittisten tavoitteita sekä yrityksen toimialaa ja sijaintia koskevien edellytysten lisäksi, että yritys aloittaa tai laajentaa toimintaansa taikka uudistaa käyttöomaisuutta tai kehittämisavustuksen osalta kehittää toimintaansa. Yrityksellä tulee myös voida katsoa olevan edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan. Jos avustus myönnetään toiminnan laajentamiseen tai käyttöomaisuuden uudistamiseen, edellytetään lisäksi, että yrityksen hankkeen kohteena olevat työpaikat, tuotannon jalostusarvo tai palvelukset lisääntyvät oleellisesti. Tästä kasvutavoitteesta voidaan kuitenkin poiketa, mikäli yritys uudistaa käyttöomaisuuttaan tekniikaltaan oleellisesti korkeatasoisemmaksi ja hanke on tarpeen yritystoiminnan jatkuvuuden ja kannattavuuden turvaamiseksi.

Yritystoiminnan aluetuesta annetun lain mukaista investointiavustusta myönnetään yritystoimintaa varten tarpeellisen käyttöomaisuuden hankkimiseen taikka sen muutos- tai parannustöihin.

Käynnistysavustusta myönnetään samoin pe-

rustein kuin investointiavustustakin toiminnan aloittamisen tai laajentamisen yhteydessä perusteena hyväksyttävät palkkakustannukset.

Kolmannella perusvyöhykkeellä sekä neljäs perusvyöhykkeen tukialueella investointi- ja käynnistysavustukset voivat perustua lähinnä alueen elinkeinorakennetta tai yritysten tuotannon tai tuotteiden teknistä tasoa olennaisesti parantaviin hankkeisiin sekä aloittavien yritysten hankkeisiin.

Kehittämisyavustusta voidaan myöntää koko maassa hankkeeseen, jonka tarkoituksena on parantaa yrityksen johtamista, tuotantoa ja materiaalitointoja, talouden suunnittelua ja valvontaa, markkinointia tai tutkimus- ja tuotekehitystyötä. Kehittämishankkeen on oltava yrityksen toiminnan laajuus huomioon ottaen merkittävä. Kehittämisyavustusta myönnettäessä tulee yrityskohtaisten näkökohtien ohella

ottaa huomioon myös sijaintialueen elinkeinorakenteen kehittämistarve.

Avustuksia myöntävät kauppa- ja teollisuusministeriö sekä kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritoimistot siten kuin niiden päätösvallasta on tarkemmin säädetty yritystoiminnan aluetuesta annetussa asetuksessa. Piiritoimisto voi myöntää investointi- ja käynnistysavustusta hankkeeseen, jonka investointiavustuksen perusteena olevat kustannukset eivät ylitä 10 miljoonaa markkaa. Piiritoimiston myöntämät investointi-, käynnistys- ja kehittämisyavustukset voivat samaan hankkeeseen olla yhteensä enintään 4,5 miljoonaa markkaa.

Yritystoiminnan aluetuesta annetun lain mukaisia avustuksia on lain soveltamisaikana vuodesta 1989 alkaen vuoden 1992 loppuun mennessä haettu, myönnetty ja maksettu seuraavasti:

ALUETUKI

	Haetut yht.		Myönnettyt Investointiav.		Käynnistysav.		Kehittämisyav.		Maksetut yht.	
	kpl	1 000 mk	kpl	1 000 mk	kpl	1 000 mk	kpl	1 000 mk	1 000 mk	
1989	4 363	3 392 087	1 467	451 886	972	196 284	1 125	91 650	529 890	
1990	3 788	3 120 310	1 198	464 971	680	141 414	1 410	123 580	649 807	
1991	3 649	1 713 007	685	324 491	205	38 026	1 497	137 440	552 226	
1992	3 751	1 702 117	541	236 526	111	23 114	1 727	155 342	377 403	

Käynnistysavustusten osuus kaikista yritystoiminnan aluetukilain mukaisista avustuksista on supistunut niin, että niiden osuus oli vuoden 1992 lopussa enää 5 %, kun vuonna 1989 niiden osuus oli vielä 26 %. Tämä johtuu siitä, että käynnistysavustusta on viime vuosina suunnattu lähinnä yritykselle uudentyyppisten työtehtävien aiheuttamaa merkittävää perehdyttämistarvetta edellyttäviin hankkeisiin. Kehittämisyavustusten määrä on kasvanut vuosittain, ja niiden osuus yritystoiminnan aluetukilain mukaisista avustuksista oli vuoden 1992 lopussa kappalemääräisesti jo 76 %. Alueellisesti tukea on myönnetty niin, että avustusten kokonaismäärästä vuonna 1992 noin 45 % on myönnetty kehittyneisyydeltään heikommassa asemassa oleville ensimmäiselle ja toiselle perusvyöhykkeelle.

Muut yritystuet

Yritystoiminnan aluetuesta annetun lain mukaisien avustusten lisäksi pienten ja keskisuurten yritysten perustamista ja toimintaa on tuettu valtioneuvoston päätöksiin perustuvilla pienyritystoiminnan tuella sekä yrityspalveluyritysten siirtymistuella sekä kauppa- ja teollisuusministeriön päätökseen perustuvalla niin sanotulla yrityshautomotuella.

Pienyritystoiminnan tuesta annetun valtioneuvoston päätöksen mukaista tukea on myönnetty 1 päivästä maaliskuuta 1988. Valtion talousarviossa vuosittain päätetyn pienyritystuen myöntämisvaltuuden puiteissa pienyritystoiminnan tukea myönnetään hankkeisiin, jotka edistävät alueellisen kehityksen kannalta tarpeellista pienimuotoista yritystoimintaa ja

monipuolistavat alueen yritysraakennetta. Pienyritystoiminnan tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hanke sijaitsee maaseutualueella tai aluepolitiikasta annetussa laissa tarkoitetuilla erityisalueilla. Tukea voidaan myöntää muualakin, milloin alueen elinkeinorakenteen kehittäminen tai alueen muut erityistarpeet sitä puoltavat. Vähittäiskauppa- tai kuljetusyrityksille tukea myönnetään vain siltä osin kun kysymyksessä on matkailuhanke.

Pienyritystoiminnan tukea myönnetään investointi- ja käynnistysavustuksena toimintaan, joka yrittäjän lisäksi työllistää muita henkilöitä enintään kahta henkilötyövuotta vastaavasti. Pienyritystoiminnan tuen investointiavustusta myönnetään yritystoimintaa varten tarpeellisen käyttöomaisuuden hankkimiseen taikka sen muutos tai parannustöihin. Investointiavustusta voidaan myöntää myös yritystoiminnan aloittamisen kannalta välttämättömiin raaka-aine- ja tarvikkekustannuksiin sekä koulutus- ja asiantuntijakustannuksiin. Investointiavustuksen perustana voivat olla enintään 500 000 markan arvioidut hyväksyttävät hankintakustannukset. Käynnistysavustusta myönnetään yritystoiminnan aloittamisen tai laajentamisen aiheuttamista hyväksyttävistä palkkakustannuksista.

Pääkaupunkiseudulta sen ulkopuolelle toimintansa siirtäville yrityspalveluyrityksille on myönnetty tukea yrityspalveluyritysten siirtymisestä annetun valtioneuvoston päätöksen mukaisesti vuosina 1989 — 1992. Taloudellisen tilanteen vuoksi yrityspalveluyritysten siirtymisen merkitys on vähentynyt oleellisesti. Valtion vuoden 1993 talousarviossa ei ole uusien avustusten myöntämiseen osoitettu myöntämismäärää.

Pienyritysten perustamisen edistämiseksi myönnettävästä tuesta annetun kauppa- ja teollisuusministeriön päätöksen mukaisesti on niin sanottua yritysautomotukea myönnetty vuodesta 1989. Yritysautomo on järjestely, jossa lähinnä oppi- ja tutkimuslaitosten taikka tätä varten perustettujen yritysautomotoyhtiöiden toimitiloissa yrittäjä pääsee kokeilemaan yritysideoita kantavuutta mahdollisimman pienellä omalla rahoituksella ja hallinnollisella vastuulla. Yritysautomotukea myönnetään uuteen innovatiiviseen yritystoimintaan elinkeinorakennetta parantavan tuotantotoiminnan aikaansaamiseksi. Tukea myönnetään toimiloiden, koneiden ja laitteiden hankinta- ja vuokrausmenoihin sekä toimisto- ja asiantuntijapal-

velumenoihin. Tuki myönnetään yritysautomossa toimivalle yrittäjälle suoraan tai yritysautomotoyhteisön välityksellä.

Pienyritystoiminnan tukea (sisältää yritysautomotuen) ja yrityspalveluyritysten siirtymistukea on myönnetty vuodesta 1989 alkaen vuoden 1992 loppuun seuraavasti:

PIENYRITYSTOIMINNAN TUKI + YRITYSHAUTOMOTUKI

	Haetut avustukset		Myönnetyt avustukset		Maksetut avustukset
	kpl	1 000 mk	kpl	1 000 mk	1 000 mk
1989	3 659	364 281	1 820	62 878	40 000
1990	3 440	379 005	1 911	74 377	37 000
1991	3 254	330 407	1 738	63 387	44 000
1992	3 630	345 255	1 904	69 000	41 000

YRITYSPALVELUYRITYSTEN SIIRTYMISTUKI

	Haetut avustukset	Myönnetyt avustukset		Maksetut avustukset
	1 000 mk	kpl	1 000 mk	1 000 mk
1989	20 000	62	19 500	
1990	15 000	39	14 612	4 000
1991	6 000	23	6 000	8 000
1992	3 000	13	3 000	7 000

Yhteensä edellä mainittuihin, tämän lakiehdotuksen tukia vastaaviin tukitoimenpiteisiin on vuonna 1993 käytettävissä myöntämismäärää 642,5 miljoonaa markkaa.

2.2. Nykytilan arviointi

Yritystoiminnan aluetuesta annetun lain mukaisia investointi- ja käynnistysavustuksia on suunnattu erityisesti alueen elinkeinorakenteen parantamisen kannalta tärkeisiin ja yrityksen teknistä tasoa olennaisesti parantaviin hankkeisiin ja pidättäytytty erityisesti kolmannella ja neljännellä perusvyöhykkeellä tavanomaisten laajennushankkeiden tukemisesta. Näin on pyritty tehokkaasti vaikuttamaan yritysten kilpailukykyyn ja tekniseen tasoon sekä aikaansaamaan yritysraakennetta oleellisia ja pysyviä parannuksia. Kehittämisyhteisö on osoittanut tarkoituksenmukaiseksi keinoksi edistää hankkeita, jotka tukevat yrityksen kilpailukykyä ja sen kannattavuutta. Käynnistysavustuksen myöntäminen on katsottu tarkoituksenmukaiseksi rajata koskemaan lähinnä yhtä vuotta

ja yrityksille erityistä perehdyttämistarvetta aiheuttaviin hankkeisiin.

Koko maassa lähinnä maaseutualueilla ja erityisalueilla myönnettävä pienyritystoiminnan tuki on koettu joustavaksi ja helpokäyttöiseksi välineeksi pienyritystoiminnan edistämiseksi, minkä vuoksi tukimuoto ja sen laajentaminen on koettu entistä tärkeämmäksi.

Euroopan yhdentymiskehityksen mukanaan tuoma kiristynyt kilpailu sekä vallitseva taloudellinen taantuma lisäävät edelleen tarvetta parantaa yritysten pitkän aikavälin kilpailukykyä sekä kehittää yritysten eri osa-alueita ja erityistoimenpiteitä pienten ja keskisuurten yritysten toiminnan turvaamiseksi.

Myös teknologian nopea kehittyminen, yritysten toimintatapojen ja sijoittumistekijöiden muuttuminen, suurteollisuuden kansainvälistymiskehitys sekä ETA-sopimuksen määräykset ja EY:n valtiontukia koskevat säännökset aiheuttavat muutostarpeita voimassa oleville yritystukia koskeville säännöksille.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

3.1. Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Lakiehdotuksen keskeisenä yleisenä tavoitteena on parantaa tukea saavien yritysten pitkän aikavälin kilpailukykyä sekä uudistaa ja monipuolistaa aluetalouksien tuotantorakennetta.

Lakiehdotuksen tavoitteena on myös selkeyttää pieniin ja keskisuuriin yrityksiin kohdistuvaa tukirahoitusta ja lisätä sen joustavuutta. Tämän johdosta eri tukimuotoja on yhdistetty samaan lakiin. Voimassa oleva laki yritystoiminnan aluetuesta ehdotetaan korvattavaksi lailla yritystuesta, joka sisältää kolme erillistä tukimuotoa: kehitysalueen investointituen, pienyritystuen sekä pienten ja keskisuurten yritysten kehittämistuen. Näistä tukimuodoista kehitysalueen investointituki suunnataan pääsääntöisesti uudelle kehitysalueelle kun taas pienyritystukea ja pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) kehittämistukea voidaan myöntää koko maassa.

Yleisenä tavoitteena on myös se, että tukijärjestelmä eri tukimuotoineen sopeutuisi mahdollisimman hyvin ETA-sopimuksen asettamiin valtion tukia koskeviin puitteisiin.

Maamme vähiten kehittyneillä alueilla on

vastaisuudessaakin tarpeen myöntää yritystoiminnalle tukea niiden tuotantorakenteen uudistamiseksi ja monipuolistamiseksi sekä pitkän aikavälin kilpailukyvyyn parantamiseksi. Tämän takia uudella kehitysalueella myönnettävällä investointituella pyritään tukemaan ensisijaisesti hankkeita, jotka parantavat yritysten kilpailukykyä, paikkakunnan tai alueen työn tuottavuutta, tuotantorakenteeltaan ongelmallisten alueiden elinkeinorakennetta sekä hankkeita, jotka alentavat työllisyystilanteeltaan vaikeiden alueiden työttömyyttä.

Säädettävällä pienyritystuella pyritään edistämään elinkeinorakenteen monipuolistumista ja uudistumista. Tukea suunnataan erityisesti maaseutualueiden ja rakennemuutosalueiden kehittämiseen. Kauppa- ja teollisuusministeriön yhteydessä toimiva pk-yritystoiminnan neuvottelukunnan laatiman pk-yrityspoliittisen ohjelman mukaisesti pienyritystukea suunnataan myös muualla maassa hyvät kasvuedellytykset omaaville pienyrityksille. Tavoitteena on edistää maan teollisen pohjan vahvistamista tällä tavoin. Alueen tai paikkakunnan elinkeinorakenteen edistäminen edellyttää tuen suuntaamista valikoivasti elinkeinopolitiikan tavoitteen mukaiseen pienyritystoimintaan.

Pienten ja keskisuurten yritysten kehittämistuki on tarkoituksenmukaista kohdistaa pieniin ja keskisuuriin perheyrittäjätyyppeihin yrityksiin. Sen tavoitteena on pienten ja keskisuurten yritysten pitkän aikavälin kilpailukyvyyn parantaminen. Tukea suunnattaisiin erityisesti yritysten yhteistyöhankkeisiin.

3.2. Keskeiset ehdotukset

Yleiset säännökset

Yritystukea koskevassa lakiehdotuksessa on koottu säännökset kolmesta eri tukimuodosta samaan lakiin. Tällä on haluttu lisätä pieniin ja keskisuuriin yrityksiin kohdistuvan tukirahoituksen käytännön joustavuutta. Ehdotettavassa laissa olisi siten säännökset kehitysalueen investointituesta ja pienten ja keskisuurten yritysten kehittämistuesta, jotka korvaisivat yritystoiminnan aluetukilain mukaisen investointija kehittämisavustuksen. Lisäksi laissa olisi säännökset pienyritysten investointi- ja käynnistystuesta, joka korvaisi valtioneuvoston päätökseen nykyisin perustuvan pienyritystoimin-

nan tuen ja kauppa- ja teollisuusministeriön päätökseen perustuvan yrityshautomotuen.

Lakiehdotuksen mukaan tukea myönnettäisiin voimassa olevien säännösten mukaisille toimialoille eli tuotannollista toimintaa harjoittaville yrityksille ja matkailuyrityksille sekä palveluyrityksille silloin, kun ne tuottavat yritystoiminnalle tarpeellisia palveluja. Tukea ei myönnettäisi varsinaiseen maatilatalouteen eikä rakennusliiketoimintaan. Vähittäiskauppaan ja liikenteeseen tukia voitaisiin myöntää vain siltä osin, kun kysymyksessä on matkailuhanke. Pienyritystukea voitaisiin kuitenkin myöntää maaseutualueilla toimialoittain laajemminkin, jos se on perusteltua alueen palveluiden saataavuuden kannalta. Kysymykseen voisi tulla muun muassa vähittäiskaupalle myönnettävä tuki. Näin voitaisiin tarkoituksenmukaisella tavalla hoitaa haja-asutusalueiden vähittäiskaupan mahdollinen tukitarve haja-asutusalueiden vähittäiskaupan rahoitustuesta annetussa laissa (1086/74) tarkoitettujen avustusten myöntämisen päätyttyä vuoden 1992 lopussa.

Kehitysalueen investointituki

Kehitysalueen investointitukea myönnettäisiin alueiden kehittämisestä annetussa laissa tarkoitettua kehitysalueella, joka jakautuisi kolmeen tukialueeseen. Valtioneuvosto voisi kuitenkin erikseen päättää kehitysalueen investointituen myöntämisestä sekä sen enimmäis- ja vähimmäismääristä alueiden kehittämisestä annetussa laissa tarkoitetuilla rakennemuutosalueilla sekä myös maaseutualueilla ja saariston kehityksen edistämisestä annetussa laissa (494/81) tarkoitetuilla saaristoalueilla. Näin voitaisiin turvata mahdollisuus tarvittaessa myöntää yrityskoosta riippumatonta investointitukea kehitysalueen lisäksi alueilla, joissa se saattaa olla perusteltua.

Kehitysalueen investointituen saajien piiriä ehdotetaan yritystoiminnan aluetuesta annetussa laissa tarkoitettuun investointiavustukseen verrattuna laajennettavaksi niin, että kehitysalueen investointituki voidaan myöntää erityisistä syistä yritystoimintaa palvelevan kiinteistöyhteisön lisäksi 4 §:ssä tarkoitettulle yritykselle, kun se vuokraa tilojaan tässä laissa tarkoitetuille yrityksille. Tällä halutaan tehdä mahdolliseksi se, että yritys voi vuokrata osan uusista tiloistaan muille yrityksille, jos tiloja tarvitaan omaan käyttöön vasta myöhemmin

tai kun yritys ei toimintasuunnitelmien muuttamisen vuoksi tarvitse toimintaansa varten kaikkia tilojaan.

Muutosehdotus voimassa olevaan lakiin verrattuna on myös leasinghankintojen hyväksyminen investointituen piiriin. Tällä pyritään saamaan tuen piiriin myös vuokraperusteisia kone- ja laitehankintoja, jotta tukijärjestelmä ei tarpeettomasti muuttaisi yritysten tapaa rahoittaa hankkeitaan. Investointitukea voitaisiin myöntää käyttöomaisuuden vuokraamisesta aiheutuvista enintään kolmelta vuodelta kertyvistä kustannuksista.

Myönnettävän kehitysalueen investointituen enimmäismäärä määriteltäisiin siten, että se ei saa ylittää tuen myöntämisen tarkoituksen kannalta tärkeiksi katsottuista käyttöomaisuuden hankintamenoista 45 %. Kehitysalueen kunkin tukialueen investointituen enimmäis- ja vähimmäismäärästä päättäisi valtioneuvosto ottaen huomioon eri tukialueiden kehittämistarpeet. Tavoitteena on tällöin, että nykyisten tukitasojen soveltamista jatketaan.

Investointihankkeiden kokonaistuen seuraamiseksi ja ETA-sopimuksen aiheuttamien velvoitteiden noudattamisen valvomiseksi lakiehdotukseen sisältyy säännös, jonka mukaan kehitysalueen investointituen ja muiden tähän rinnastettavien investointitukien yhteismäärä saa olla enintään 50 % käyttöomaisuusinvestointien yhteismäärästä.

Koska voimassa olevien säännösten mukaisista käynnistysavustuksista on myönnetty lähinnä pienille yrityksille ja pääasiassa yhden vuoden palkkamenoihin mahdollisten kolmen vuoden sijasta, tuen myöntämisen tarve tältä osin voidaan tyydyttää lakiehdotukseen sisältyvällä pienyritysten käynnistystuella. Näin ollen tarvetta erityiseen kehitysalueen käynnistystukeen ei ole.

Pienyritystuki

Nykyistä pienyritystukea on voitu myöntää pienyritystoiminnan tukemisesta annetun valtioneuvoston päätöksen mukaan yritykselle, joka työllistää yrittäjän lisäksi muita henkilöitä enintään kahta henkilötyövuotta vastaavasti. Koska hakemis- ja myöntämismenettelyiltään yksinkertaisen pienyritystuen voidaan katsoa soveltuvan hyvin myös tätä suuremmillekin yrityksille, ehdotetaan pienyritystuen saajien kohderyhmää laajennettavaksi siten, että tukea voitaisiin myöntää yrityksille, jotka työllistävät

enintään 50 työntekijää. Lisäksi tuettavan yrityksen vuotuinen liikevaihto voisi olla enintään 30 miljoonaa markkaa tai taseen loppusumma enintään 12 miljoonaa markkaa ja suurempien yritysten omistusosuuden tulisi tarkemmin määritellyllä tavalla olla vähäinen. Määritelmä noudattaa EY:ssä käytössä olevia periaatteita. Pienyritystuen käytön laajentamista puoltaa myös luopuminen käynnistysavustuksen myöntämisestä varsinaisena yrityskoosta riippumattomana kehitysaluetukena.

Pienyritystuen soveltamisalaa tuen saajien toimialan osalta ehdotetaan myös laajennettavaksi siten, että maaseutualueella tukea voitaisiin myöntää lain toimialarajauksesta riippumatta myös kyseisen alueen palvelujen kehittämisen kannalta tärkeille yrityksille. Kysymykseen voisivat tulla esimerkiksi haja-asutusalueen vähittäiskauppojen investointihankkeet.

Pienyritystukea ehdotetaan suunnattavaksi erityisesti maaseutualueilla ja rakennemuutosalueilla toteutettaviin hankkeisiin. Näiden alueiden ulkopuolella vaadittaisiin yritykseltä kannattavan toiminnan edellytysten lisäksi hyviä kasvuedellytyksiä.

Pienyritystukea ehdotetaan voitavan myöntää myös kunnalle tai kunnalliselle yhteisölle, joka myöntää tuen edelleen yritykselle. Tarkoituksena on käynnistää kokeiluja, joissa lisätään paikallisen tason osuutta tukien myöntämisessä.

Kehittämistuki pienille ja keskisuurille yrityksille

Kehittämistuki esitetään suunnattavaksi nykyistä selvemmin koskemaan pieniä ja keskisuuria perheyrittäjätyyppisiä yrityksiä. Pienillä ja keskisuurilla yrityksillä tarkoitettaisiin yrityksiä, joiden henkilöstömäärä voisi olla enintään 250. Liikevaihto voisi olla enintään 120 miljoonaa markkaa tai taseen loppusumma enintään 60 miljoonaa markkaa, minkä lisäksi tätä suurempien yritysten omistusosuus olisi rajoitettu. Nykyisin kehittämistuki on valtioneuvoston antamien periaateohjeiden mukaan kohdistettu lähinnä pienille ja keskisuurille yrityksille määrittelemättä kuitenkaan tarkemmin kysymykseen tulevaa yrityskokoa. Ehdotettu rajaus on omiaan selkeyttämään tukimuodon tarkoitusta ja asemaa muiden tukimuotojen rinnalla. Määritelmä noudattaa EY:ssä käytössä olevia periaatteita.

Kehittämistuen enimmäisosuutta kustannuksista esitetään alennettavaksi nykyisten säännösten tasosta 50 %:iin, joskin erityisistä syistä kehittämistuki voisi olla tätä korkeampi.

Kehittämistukea voidaan nykyisten säännösten mukaan myöntää yritysten perustamisedellytysten selvittämiseen. Nykyinen yritysten taloudellinen tilanne huomioon ottaen on tarkoituksenmukaista, että kehittämistukea voitaisiin myöntää myös yrityksen toimintaedellytysten selvittämiseen.

Yritysten yhteishankkeiden tukeminen on ollut viime aikoina kehittämistuen myöntämisen yksi painopistealue. Tällaisten yhteishankkeiden rahoitusmahdollisuuksia ehdotetaan parannettavan siten, että yhteishankkeiden merkittävyyttä voidaan tarkastella hankkeen kokonaisuuden kannalta, jolloin hanketta voidaan rahoittaa, vaikka joidenkin mukana olevien yritysten osalta erikseen tarkasteltuna hanke olisi merkitykseltään pieni tai hankkeessa on mukana suurempi yritys kuin kehittämistuen saajat yleensä.

Muut säännökset

Esityksen mukaan kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritoimisto myöntäisi nykyiseen tapaan pienyritystuen. Nyt myös pienten ja keskisuurten yritysten kehittämistuen päätöksenteko ehdotetaan siirrettäväksi kokonaan piiritoimistoille. Kehitysalueen investointitukea kauppa- ja teollisuusministeriö myöntäisi siltä osin kuin tuen perusteena olevien menojen määrä ylittää 10 miljoonaa markkaa ja piiritoimisto puolestaan muissa tapauksissa. Tukien maksamisesta päättäisi kuten nykyäänkin asianomainen tuen myöntänyt kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritoimisto. Siltä varalta, että tuen myöntäminen tai maksaminen erityisestä syystä edellyttäisi kauppa- ja teollisuusministeriön harkintaa, olisi päätösvalta ministeriön niin halutessa siirrettävissä ministeriölle.

Nykyisestä valitusmahdollisuudesta ministeriölle pienyritystuen osalta ehdotetaan luovuttavaksi siitä saatujen kokemusten pohjalta. Tyytymättömiä piiritoimiston päätökseen on suhteellisen vähän ja päätöksen muuttaminen valituksen johdosta tulee hyvin harvoin kysymykseen.

Tukien takaisinperintää koskevat säännökset ehdotetaan säilytettäväksi nykyisenlaisina. Täl-

löin muiden investointitukien kuin nykyisten pienyritystoiminnan investointiavustuksia vastaavien tukien takaisinperintäsäännökset olisivat yhdenmukaisia yritystoiminnan aluetuesta annetun lain asianomaisten säännöksien kanssa ja vastaavasti nykyisen pienyritystuen takaisinperintää vastaavat säännökset tulisivat ehdotuksen mukaan koskemaan nykyistä pienyritystukea vastaavan investointituen myöntämistä. Peruste, jonka mukaan soveltaminen tapahtuu, olisi yrityksen henkilöstön koko ja investointituen suuruus.

Keskeisenä erona näiden säännösten välillä on se, että pienyritystuen takaisinperintäperusteet ovat suoravivaisempia, vähemmän harkintavaltaa sisältäviä johtuen lähinnä tuen kohteena olevan toiminnan pienimuotoisuudesta. Tämä on omiaan nopeuttamaan ja selkeyttämään avustusten takaisinperintäasioiden käsittelyä. Muiden tukien osalta on tarpeen säilyttää riittävä harkintavalta erilaisissa tilanteissa.

ETA-sopimuksen voimaansaattamiseen liittyvän 11 päivänä joulukuuta 1992 valvontaviranomaisen ja tuomioistuimen perustamisesta tehdyn EFTA-valtioiden sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä ja sopimuksen soveltamisesta annetun lain 2 §:ssä on säädetty, että sopimuksen 61 artiklassa tarkoitettua valtiontukea myönnettäessä on myöntämistä koskevaan päätökseen liitettävä ehto, jonka mukaan laittomasti myönnetty tuki voidaan periä osittain tai kokonaan takaisin, jos EFTAn valvontaviranomainen on niin päättänyt. Kauppa- ja teollisuusministeriön sekä kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritoimistojen tuen myöntämistä koskeviin päätöksiin on tarkoitus liittää tällainen ehto, joka yhdessä sanotun säännöksen kanssa mahdollistaa tuen takaisinperimisen tarvittaessa.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Taloudelliset vaikutukset

Lakiehdotuksen mukaisten tukien edellyttämien määrärahoihin vaikuttaa arvio talouden kehityksestä sekä kehitysalueen investointitukea koskevat aluejakopäätökset. Investointihankkeiden käyntiinlähdon arvioidaan lisäävän kehitysalueen investointituen myöntämisvaltuuden tarvetta lähivuosina. Lakiehdotuksen mukaan kehitysalueen investointitukea voidaan myöntää myös käyttöomaisuuden hankintaa

vastaavasta vuokraamisesta aiheutuvista kustannuksista. Tämän vaikutus tuen määrään jäänee pieneksi. Toisaalta käynnistystuesta luopuminen muiden kuin pienyritysten osalta supistaa jossain määrin tukea.

Pienyritysten investointi- ja käynnistystukea varten myöntämisvaltuutta arvioidaan tarvittavan nykyiseen pienyritystukeen verrattuna enemmän sen johdosta, että voimassa olevassa yritystoiminnan aluetuesta annetussa laissa tarkoitettujen investointi- ja käynnistysavustusten piirissä olevia hankkeita siirtyy pienyritystuen piiriin sen yksinkertaisemman hakemismenettelyn ja aluejakomuutosten vuoksi. Myös hyvät kasvuedellytykset omaavien pienyritysten nykyistä laajempi tukeminen lisää tämän tuen käyttöä.

Pienten ja keskisuurten yritysten tuotteiden ja toiminnan kehittämishankkeiden määrän kasvun vuoksi kehittämistukeen arvioidaan tarvittavan myöntämisvaltuutta vuoden 1993 tasoa enemmän. Toisaalta tuen määrään vaikuttaa pienentävästi tuettaville yrityksille nyt ehdotetut pk-yritysmääritelmän mukaiset kokorajat.

Lakiehdotuksen edellyttämän tukien myöntämisvaltuuden suuruus määritellään tarkemmin valtion vuoden 1994 talousarvioesityksen yhteydessä.

Myöntämisvaltuuden käytöstä aiheutuva varaintarve tuen maksamiseen jakaantuu myöntämivuoden ohella useammalle seuraavalle vuodelle.

4.2. Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset

Lakiehdotus vaikuttaisi kauppa- ja teollisuusministeriön ja sen yrityspalvelun piiritoimistojen nykyiseen työnjakoon tukien myöntämisessä siten, että päätösvalta kehittämistuen osalta siirtyisi kokonaan piiritoimistoille. Muilta osin työnjako pysyisi ennallaan.

Lakiehdotuksen mukaisten tukien käyttöä suunnataan myös aluepoliittisella ohjelmamennettelyllä, josta säädetään alueiden kehittämistä annetussa laissa. Kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritoimistot osallistuisivat ohjelmamennettelyyn kuuluvien erilaisten alueellisten kehittämisohjelmien suunnitteluun ja rahoitukseen.

Kehitysalueiden investointien tuen enimmäisrajojen edellyttämän eri yritystukien yhteensovittamisen aikaansaamiseksi on myös tarpeen

tehostaa yhteistyötä kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritoimistojen ja Kera Oy:n aluekonttoreiden sekä mahdollisten muiden erityisrahoitusyksiköiden välillä. Tämä osaltaan tehostaa aluetason yrityspalvelukusten toiminnan yhtenäistämistä.

5. Asian valmistelu

5.1. Valmisteluvaiheet ja aineisto

Lakiehdotusta on valmisteltu kauppa- ja teollisuusministeriön asettaman yritystukityöryhmän 18 päivänä helmikuuta 1992 luovuttaman muistion pohjalta. Lakiehdotuksen valmistelun yhteydessä on tarpeelliselta osin otettu huomioon sisäasiainministeriön määräämän aluepoliittisen selvitysmiehen Anssi Paasivirran ehdotus aluepolitiikan uudistamiseksi sekä aluepolitiikan rahoitustoimikunnan (komiteamietintö 1991:8) ehdotukset. Lisäksi lakiehdotuksessa on otettu huomioon Länsi-Suomen taloudellisen tutkimuslaitoksen vuonna 1991 julkaisema tutkimus pienten ja keskisuurten yritysten investointien rahoitusongelmista.

5.2. Lausunnot

Lakiehdotuksesta ei ole katsottu tarkoituksenmukaiseksi pyytää lausuntoja erikseen, koska lakiehdotus on sisältynyt laajempaan aluepoliittisen lainsäädännön kokonaisvalmistelusta pyydettyyn lausuntokierrokseen. Aluepoliittisen selvitysmiehen ehdotuksesta aluepolitiikan uudistamiseksi annetut lausunnot on otettu huomioon yritystukilakiehdotuksessa.

Hallituksen esityksen valmistelun loppuvaiheessa järjestettiin sidosryhmien kuulemistilaisuus yhteisesti sekä tämän lakiehdotuksen että alueiden kehittämistä koskevan lakiehdotuksen osalta.

6. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

6.1. Riippuvuus muista esityksistä

Lakiehdotus on osa aluepoliittisen lainsäädännön kokonaisuudistusta, jota koskevien lakien on tarkoitus tulla voimaan vuoden 1994 alusta. Samanaikaisesti tämän esityksen kanssa annetaan hallituksen esitys laeiksi alueiden kehittämistä ja saariston kehityksen edistämisestä annetun lain muuttamisesta. Ensiksi mai-

nitussa laissa määritellään aluepolitiikan yleiset tavoitteet ja säädetään aluepoliittisten tukitoimenpiteiden kohteena olevista alueista. Sekä nämä tavoitteet että muodostettava kehitysalue on otettu asianmukaisin lakiviittauksin huomioon tähän esitykseen sisältyvässä lakiehdotuksessa.

Aluepoliittisen lainsäädännön kokonaisuudistukseen liittyy lisäksi kuljetusten alueellisesta tukemisesta ja Kera Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annettujen lakien muuttaminen. Nämä esitykset annetaan eduskunnalle erikseen.

Esitys liittyy valtion vuoden 1994 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

6.2. Riippuvuus kansainvälisistä sopimuksista ja velvoitteista

Ehdotuksessa yritystuesta annettavaksi laiksi on otettu huomioon ETA-sopimuksen ja EY:n asettamat vaatimukset tukijärjestelmälle. ETA-sopimuksen odotetaan tulevan voimaan vuoden 1993 aikana. Laki voi kuitenkin tulla voimaan ETA-sopimuksen voimaantulosta riippumatta.

ETA-sopimuksen mukaan kansainvälistä kauppaa vinouttavat valtiontuet ovat lähtökohtaisesti kiellettyjä sopimuksen voimaantulon jälkeen. Tuen sopimuksenmukaisuuden kannalta keskeistä on tuen kilpailu- ja kauppa vaikutusten arviointi.

Valtiontukien käyttö on EY:n piirissä hyväksytty kuitenkin useissa tapauksissa. Alemman asteisessa normistossa muita tukia sallittavana pidetään muun muassa pienten ja keskisuurten yritysten tukea ja aluetukea. ETA-sopimuksen mukaan jokainen uusi tukiohjelma joudutaan ilmoittamaan EFTAn valvontaviranomaiselle ESA:lle (EFTA Surveillance Authority). Myös jo käytössä olevat tukiohjelmat on ilmoitettava ESA:lle. Mikäli tukiohjelma täyttää ETA-sopimuksen määräykset, valvontaviranomainen hyväksyy ohjelman ja määrää ohjelmalle tuen enimmäistason.

Koska nyt kysymyksessä olevat yritystuet kohdistuvat nykyistä selkämmin ensisijaisesti pieniin ja keskisuuriin sekä kehitysalueen yrityksiin, on perusteltua olettaa, että yritystuet saavat EFTAn valvontaviranomaisen hyväksynnän.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. Lakiehdotuksen mukaan yritystukien kohteena on yritystoiminta. Tuettavaa yritystoimintaa on yksityisten henkilöiden tai oikeushenkilöiden eli yhtiöiden, osuuskuntien tai muiden yhteisöjen harjoittama elinkeinotoiminta siten kuin kysymykseen tulevat toimialat 2 §:stä tarkemmin ilmenevät. Yritystuki voidaan myöntää myös perustettavaa yritystä varten.

Sivuelinkeinona harjoitettua toimintaa ei edelleenkään tuettaisi, jos toiminta näyttää muodostuvan harrasteluonteiseksi ja sen toimeentuloa lisäävä vaikutus on hakijan kannalta pitkälläkin ajanjaksolla vähäinen.

2 §. Pykälässä lain soveltamisala ilmaistaan luettelemalla ne toimialat, joille yritystukia ei voida myöntää. Näitä ovat kuten nykyisinkin varsinainen maatalous ja rakennusliiketoiminta sekä vähittäiskauppa ja liikenne, ellei kysymyksessä ole matkailuhanke. Samoin toiminnaltaan alueelliseen tai paikalliseen kysyntään perustuvista palveluyrityksistä tukea voitaisiin myöntää vain yritystoiminnalle tarpeellisia palveluita tuottaville yrityksille, joista esimerkkeinä mainittakoon kirjanpito-, laskentatoimi-, tietojenkäsittely-, yritysconsultointi-, kone- ja prosessisuunnittelu- sekä varastointialan yritykset. Tuen ulkopuolelle jäävät lähinnä kotitalouksille alueellisesti ja paikallisesti palveluja tuottavat yritykset.

Kuten nykyisinkään yritystukia ei myönnettäisi silloin kun hankkeeseen on myönnetty avustusta maaseutuelinkeinolain (1295/90) nojalla.

2 luku. Kehitysalueen investointituki

3 §. Koska on tarkoituksenmukaista keskitää yritysکوosta riippumaton investointituki eniten tuen tarpeessa oleviin osiin maata, 2 luvussa tarkoitettua investointitukea myönnettäisiin alueiden kehittämiseksi annetussa laissa tarkoitettulla kehitysalueella. Valtioneuvosto voisi kuitenkin päättää 7 §:n 2 momentin nojalla tuen myöntämisestä myös sanotussa lainkohdassa tarkemmin määritellyillä alueilla.

4 §. Tuen myöntämisen edellytyksenä on

yrityksen toimialaa ja sijaintia koskevien edellytysten lisäksi, että hanke edistää alueiden kehittämisestä annetussa laissa säädettyjä päämääriä ja tavoitteita. Yrityksellä tulee voida arvioida olevan myös edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan. Toimivan yrityksen osalta tuettavan hankkeen on oltava yrityksen normaalista toiminnasta 2 momentissa tarkoitettulla tavalla selkeästi erottuva.

Se, mitä toiminnan laajentamisen tai käyttöomaisuuden uudistamisen edellyttämän yrityksen hankkeen kohteena olevan toimintayksikön työpaikkojen, tuotannon jalostusarvon tai palvelusten olennaisella lisääntymisellä tarkoitetaan, määriteltäisiin tarkemmin valtioneuvoston periaateohjeissa. Niissä tapauksissa, joissa yritys uudistaa käyttöomaisuuttaan tekniikkaitaan olennaisesti korkeatasoisemmaksi voidaan kasvuvaatimuksista poiketa, jotta yritysten uusiutumista voitaisiin tehokkaasti tukea.

5 §. Kehitysalueen investointitukea myönnettäisiin edelleenkin kiinteistöyhteisölle ja kunnalle, joka tarjoaa toimitiloja yritystoimintaa varten. Investointituki voitaisiin nyt myös erityisestä syystä myöntää myös 4 §:ssä tarkoitettulle yritykselle, joka vuokraa tilojaan tässä laissa tarkoitetuille yrityksille. Tällä halutaan tehdä mahdolliseksi se, että yritys voi vuokrata osan uusista tiloistaan muille yrityksille, jos tiloja tarvitaan omaan käyttöön vasta myöhemmin tai kun yritys ei toimintasuunnitelmien muuttumisen vuoksi tarvitse toimintaansa varten kaikkia tilojaan. Vuokraus ei voisi koskea olennaista osaa tiloista.

6 §. Pykälässä tarkoitettua yritystoimintaa varten tarpeellista käyttöomaisuutta ovat lähinnä yrityksen toiminnassaan tarvitsemat koneet ja laitteet sekä rakennukset ja maa-alueet. Edellytyksenä tuen myöntämiselle on, että näiden suunniteltuun investointikokonaisuuteen liittyvien hankintojen kustannukset kirjataan yleensä kirjanpidossa käyttöomaisuuden hankintamenoksi.

Investointitukea voitaisiin myöntää myös käyttöomaisuuden hankintaa vastaavasta vuokraamisesta aiheutuvista kustannuksista. Tarkoituksena on saattaa vuokraperusteiset kone- ja laitehankinnat (leasinghankinnat) tuen piiriin, jotta tukijärjestelmä ei tarpeettomasti aiheuta muutostarpeita yritysten tapaan rahoittaa hankkeitaan. Tuki myönnettäisiin enintään kolmelta vuodelta syntyvistä menoista, mikä

on tarkoituksenmukaista, jotta hankkeesta syntyvät menot ajoittuisivat riittävän samanaikaisesti tuen maksamisen kanssa.

7 §. Hankkeeseen myönnettävä kehitysalueen investointituen markkamäärä määriteltäisiin siten, että se on enintään 45 % tuen myöntämisen tarkoituksen kannalta tärkeiksi katsotuista käyttöomaisuuden hankintamenoista. Siten tuen perusteeksi tulee nykyiseen tapaan vain tuen tavoitteiden kannalta tärkeät käyttöomaisuushankinnat, joten samanaikaisesti toteutettavat tässä suhteessa merkitykseltään toissijaiset hankinnat voidaan jättää tuen ulkopuolelle. Samoin tukea on tarkoitus myöntää edelleen siten valikoivasti, että taloudellisesti muita vahvemmillä alueilla, kuten kehitysalueen kolmannella tukialueella, tukiperusteet ovat muita alueita vaativammat.

Kunkin tukialueen investointituen enimmäis- ja vähimmäismäärästä määrättäisiin valtioneuvoston päätöksellä ottaen huomioon eri tukialueiden kehittyneisyserot ja kulloisetkin kehittämistarpeet. Tarkoituksena on jatkaa nykyisten periaatteiden soveltamista. Tarkoituksena on myös, että hankkeeseen myönnettävän kehitysalueen investointituen markkamäärä olisi tuen myöntämisen tarkoituksen kannalta tärkeiksi katsottujen käyttöomaisuuden hankintamenojen osalta ensimmäisellä tukialueella enintään 45 %, toisella tukialueella 35 % ja kolmannella tukialueella 25 % näistä menoista. Tuen vähimmäismäärä olisi ensimmäisellä tukialueella 25 % sekä toisella tukialueella 15 % edellä mainituista menoista. Tukirajoja tarkistettaisiin tarvittaessa alueellisen kehityksen muutosten tai esimerkiksi ETA-sopimuksen mahdollisesti aiheuttamien tarkistustarpeiden johdosta.

Investointituen myöntäminen nykyisen käytännön mukaisesti vyöhykkeen prosenttialarajaa pienempänä on edelleen joissakin tapauksissa tarkoituksenmukaista. Näitä tapauksia ovat lähinnä suuret hankkeet, joiden alarajan mukainen tukeminen vähentäisi oleellisessa määrin käytettävissä olevaa myöntämisvaltuutusta ja määrärahaa muihin hankkeisiin.

Pykälän 2 momentissa mainituilla maaseutualueilla tarkoitetaan haja-asutusalueita ja pieniä taajamia.

8 §. Pykälässä säädetty kehitysalueen investointituen ja muiden tähän rinnastettavien investointitukien yhteenlasketun 50 %:n enimmäismäärän laskentaperuste poikkeaa 7 §:ssä sovellettavasta laskentaperusteesta siten, että se

käsittää koko investointihankkeen menot. Tämä on perusteltua, koska lainojen korkotuen ja veroetuuksien kohdalla ei ole sovellettu vastaavaa hankkeen laadullista valikoivuutta kuin investointituessa.

Ehdotetussa 7 §:ssä tarkoitettun kehitysalueen investointituen määrän ja 8 §:ssä tarkoitettun investointitukien yhteismäärän ero on käytännössä yleensä 5 — 10 prosenttiyksikköä.

Investointituen enimmäistason määrittely tukien yhteismäärän enimmäistasoa pienemmäksi vähentää investointituen ja muiden tukien yhteismäärän eli kumulaation seurantarvetta pienten lisätukien osalta.

Samaan hankkeeseen investointituen lisäksi sisältyvää muuta tukea voi olla Kera Oy:n lainoihin mahdollisesti sisältyvä tuki tai kehitysalueiden vapaan poisto-oikeuden käytöstä aiheutuva tuki, jotka tukien enimmäismäärää koskevissa laskelmissa otetaan huomioon.

Kehitysalueella sijaitsevien yritysten vapaa poisto-oikeus ja kehitysalueen investointituki on kuitenkin tarkoitus muuttaa päätöskohtaisilla ehdoilla pääsääntöisesti yritykselle vaihtoehtoiseksi tukimuodoiksi tukijärjestelmän yksinkertaistamiseksi. Tukien yhteismäärässä otetaan vastaavasti huomioon edellä mainittuihin tukiiin rinnastettavien tukien osuus.

Tukien yhteismäärän enimmäistasoa koskevien säännösten puitteissa yritys voi hankkeen rahoitustarpeen mukaan tarpeittensa mukaan valita eri tukimuotojen osuuden. Yritys voi tarvittaessa pyytää kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritoimistolta laskelman esimerkiksi siitä, kuinka paljon yritys voi tukien yhteismäärän enimmäistason puitteissa saada hankkeeseen kehitysalueen investointitukea ja tukea Kera Oy:n myöntämän lainan muodossa.

Tarkoituksena on, että investointitukien yhteismäärä on toisella tukialueella enintään 40 % ja kolmannella tukialueella enintään 30 % hankkeen käyttöomaisuusinvestointien yhteismäärästä. Myös näitä tukirajoja tarkistettaisiin tarvittaessa alueellisen kehityksen muutosten tai esimerkiksi ETA-sopimuksen mahdollisesti aiheuttamien tarkistustarpeiden johdosta.

Kuten kehitysalueen investointituenkin enimmäismäärästä päättäminen kehitysalueen tukialueilla myös tukien yhteismäärän enimmäistasosta määrääminen näillä alueilla kuuluisi valtioneuvostolle. Näin mahdollistettaisiin yhtäaikainen samantasoisten säännösten valmistelu toisaalta sisäasiainministeriölle kuuluvan

kehitysalueen tukialuejaon ja toisaalta kauppa- ja teollisuusministeriölle kuuluvan kehitysalueen tukialueiden tukitason osalta. Kunkin alueen ongelmien hoitamisen edellyttämät toimenpiteet voidaan tällöin parhaiten yhteensovittaa yhteistoiminnassa mainittujen ministeriöiden kesken.

Yhdenmukaisuuden vuoksi on tarkoituksenmukaista, että valtioneuvosto määräisi investointitukien yhteismäärän enimmäistasosta myös rakennemuutos-, maaseutu- ja saaristoalueilla. Tarkoitus on, että rakennemuutosalueella ja maaseututukialueella yrityksille voidaan myöntää kehitysalueen toisen tukialueen tasoa vastaavaa tukea. Saariston kehityksen edistämistä annettussa laissa tarkoitetuissa saarikunnissa ja ilman kiinteää tieyhteyttä olevissa saarissa voitaisiin yrityksille myöntää ensimmäisen ja toisen tukialueen tasoa vastaavaa tukea alueelliset erot huomioon ottaen.

Koska ilman selkeitä määräyksiä olisi epäselvää, mitä valtioneuvoston pykälässä tarkoitettu yhteensovittaminen koskisi, on tarpeen, että valtioneuvosto päättää niistä sekä sovellettavista laskentaperusteista.

3 luku. Pienyritystuki

9 §. Kannattavan toiminnan edellytyksien lisäksi pienyritystukea saavien hankkeiden tulee edistää kilpailukykyisen yritystoiminnan kehitystä. Tämä on tarpeen, jotta myös pienimuotoiselle yritystoiminnalle asetettaisiin riittävä laadullisen tason vaatimus.

Maaseutualueella voitaisiin 2 §:n 1 ja 2 momentissa säädetyistä toimialarajoituksesta poiketen myöntää tukea kyseisen alueen palvelujen saatavuuden kannalta tärkeille yrityksille. Lainkohdan perusteella pienyritystukea voi myöntää esimerkiksi haja-asutusalueiden vähittäiskauppojen investointihankkeisiin, jos tämä katsotaan tarkoituksenmukaiseksi.

Pienten ja keskisuurten yritysten lisäämiseksi on pykälän 3 momentin mukaisesti tarpeen myöntää tukea niin sanottuihin yrityshautomoihin sijoittuvien pienyritysten perustamisen helpottamiseen. Yrityshautomoilla tarkoitetaan lähinnä oppi- ja tutkimuslaitosten ja teknologiakylien yhteydessä toimivia aloittaville pienyrityksille tarkoitettuja järjestelyitä, joissa yrityksille tarjotaan tiloja ja palveluja. Pykälän 3 momentissa sekä 12 ja 13 §:ssä pienyritystuki on määritelty siten, että se mahdollistaisi pien-

yritystuen myöntämisen vastaavanlaisena kuin niin sanottua yrityshautomotukea nykyisin myönnetään kauppa- ja teollisuusministeriön pienyritysten perustamisen edistämiseksi myönnettävästä tuesta antaman päätöksen nojalla.

Tukea voitaisiin myöntää myös kunnalle tai kunnalliselle yhteisölle, joka myöntää tuen edelleen yritykselle tämän lain mukaisesti. Kunnalla tai kunnallisella yhteisöllä olisi itsenäinen ratkaisuvallta, mille yrityksille se tuen myöntäisi.

10 §. Pienyritystukea suunnattaisiin nykyiseen tapaan erityisesti maaseutualueiden ja rakennemuutosalueiden kehittämiseen. Maaseutualueella tarkoitetaan haja-asutusalueita ja pieniä taajamia. Saaristoalueet sisältyisivät nykyiseen tapaan pienyritystuen piiriin.

Kauppa- ja teollisuusministeriön yhteydessä toimivan pk-yritystoiminnan neuvottelukunnan pk-yrityspoliittisen ohjelman suosituksen mukaisesti ehdotetaan, että tukea suunnataan lisäksi muualla maassa sellaiseen pienyritystoimintaan, jolla on hyvät kasvuedellytykset. Tavoitteena on tuotannollisten pk-yritysten osuuden vahvistaminen taloudessa.

11 §. Pienyritystukea voitaisiin myöntää nykyistä suuremmille yrityksille. Nykyisten säännösten mukaan tuettava hanke saa työllistää yrittäjän lisäksi muita henkilöitä enintään kahden henkilötyövuotta vastaavasti. Tarkoitus on edelleen suunnata näille aivan pienille yrityksille tukea nykyisten periaatteiden mukaisesti. Samalla lakiehdotus mahdollistaa kuitenkin kehitysalueella toimiville määritelmän mukaisille pienille yrityksille tämän hallinnollisesti kehitysalueiden investointitukea yksinkertaisemman järjestelmän käyttämisen ja muualla maassa tuen myöntämisen vastaaville kasvaville pienyrityksille.

Tuen suuntaamiseksi perheyrityksiin voisi enintään 1/4 yrityksestä olla määriteltyjä rajoja suurempien yritysten omistuksessa. Tästä voitaisiin kuitenkin poiketa pykälän 2 momentissa tarkoitettujen tapauksien lisäksi myös silloin, kun poikkeuksen myöntäminen muutoin on erityisestä syystä perusteltua kuten esimerkiksi silloin, kun omistamisen ensisijainen tarkoitus on edistää uuden teknologian käyttöönottoa tai markkinointiin tähtäävää yhteistyötä.

12 §. Lakiehdotuksen mukaan myönnettävän pienyritysten investointituen markkamäärä määriteltäisiin kehitysalueen investointituen tapaan tuen myöntämisen tarkoituksen kannalta tärkeiksi katsottujen käyttöomaisuuden han-

kintamenojen perusteella. Yrityshautomoiissa tuen perusteena olevat menot on määritelty nykyisenkaltaisen yrityshautomotuen mahdollistamiseksi.

13 §. Käynnistystuki lasketaan nykyiseen tapaan ennakonpidätyksen alaisten palkkojen perusteella. Käynnistystuen piiriin voidaan hyväksyä myös yrittäjän laskennalliset palkkamenot siinä tapauksessa, mikäli ne hankkeen toteuttamisen kannalta ovat tärkeitä. Tarkoituksena on jatkaa nykyistä käytäntöä, jossa aivan pienet yritykset voivat olla tarvittaessa tämän tuen piirissä.

14 §. Pienyritysten investointituen myöntämistasosta eri alueilla määrättäisiin nykyisen käytännön mukaisesti valtioneuvoston päätöksellä. Tarkoitus on se, että pienyritystuen myöntämisessä noudatetaan kehitysalueen investointituen myöntämisperiaatetta ja tukitasoja yhteensovitetään myös maaseutuelinkeinolain perusteella myönnettävän tuen kanssa. Siten pienyritystuki olisi kehitysalueen ensimmäisellä tukialueella enintään 45 % hankkeen käyttöomaisuusinvestointien määrästä, toisella tukialueella enintään 35 % ja kolmannella tukialueella enintään 25 %.

Tarkoituksena on, että valtioneuvoston päätöksellä pienyrityksen investointi- ja käynnistystuen yhteiseksi enimmäismääräksi päätetään 300 000 markkaa kolmen vuoden kuluessa ilman muuta tukea. Tämän lisäksi pienyritykselle voidaan myöntää muuta kuin investointiin liittyvää tukea. Tämä vastaa ETA-sopimuksen nojalla todennäköisesti sovellettavaksi tulevaa niin sanottua pienten valtiontukien käytäntöä. Koska kuitenkin etenkin kasvavien pienyritysten investointeihin voi joissain tapauksissa olla tarpeen soveltaa myös yli 300 000 markan tukitasoa, annettaisiin myös tästä säännökset valtioneuvoston päätöksellä. Tällöin kuitenkin tukitaso tulisi säädettyväksi verraten alhaiseksi, esimerkiksi 15 % käyttöomaisuuden hankintamenoista.

Yhdennukaisesti sen mukaan miten valtioneuvosto voi päättää kehitysalueen investointituen enimmäis- ja vähimmäismääristä rakenneuutosalueilla, maaseutualueilla ja saaristoalueilla se voisi päättää pienyritystuen myöntämismääristä mainituilla alueilla sekä myös muualla maassa.

4 luku. Kehittämistuki pienille ja keskisuurille yrityksille

15 §. Kehittämistukea voitaisiin nykyisten

säännösten tapaan myöntää koko maassa. Voimassa oleviin säännöksiin verrattuna se suunnattaisiin entistä selkeämmin pienille ja keskisuurille yrityksille pitkän aikavälin kilpailukykyä tai kansainvälistymistä parantaviin hankkeisiin.

16 §. Voimassa olevasta lainsäädännöstä poiketen tuettavien yritysten määrittelyssä on lähtökohdaksi katsottu soveltuvan EY:ssä käyttöön otettava pienten ja keskisuurten yritysten määritelmä. Säännöksellä tuki suunnataan perheyrittäjätyyppejä yrityksiä koskevaksi.

17 §. Lakiehdotuksen mukaan yritysten yhteishankkeiden rahoitusmahdollisuuksia parannetaan siten, että yhteishankkeiden merkittävyyttä voidaan tarkastella hankkeen kokonaismerkityksen kannalta. Tällöin hanketta voidaan rahoittaa, vaikka joidenkin mukana olevien yritysten osalta erikseen tarkasteltuna hankke olisi merkitykseltään pieni tai hankkeessa on mukana suurempi yritys kuin kehittämistuen saajat yleensä.

Kehittämistukea voidaan nykyisten säännösten tapaan myöntää yrityksen perustamisedellytysten selvittämiseen. Kehittämistukea tulisi voida myöntää myös yrityksen toimintaedellytysten selvittämiseen, mikä on tarpeen toteuttamisedellytyksiltään vaikeasti arvioitavissa yritysten kehittämishankkeissa.

18 §. Tarkoituksena on, että kehittämistuen kohteena olevien menojen piiri on mahdollisimman laaja, kattaen 18 §:ssä luetellun mukaisesti kaikki ne menotyytit, jotka yleensä ovat tarpeen kehittämishankkeen toteuttamiseksi. Menoja, joita ei hyväksyttäisi kehittämistuen piiriin, olisivat kuten nykyisinkin esimerkiksi menot, jotka aiheutuvat rakennusten ja kiinteistöjen hankkimisesta.

Koneiden ja laitteiden hankintamenojen kehittämistuen piiriin hyväksyminen supistuisi nykyiseen verrattuna siten, että edellytyksenä kehittämistuelle on, että näiden hankintojen arvioidaan kohdistuvan kehittämishankkeen toteuttamiseen. Nykyisin on tällaisiin hankintoihin voitu myöntää kehittämistukea myös siltä osin, kuin koneita ja laitteita on käytetty kehittämishankkeen lisäksi varsinaisessa tuotannollisessa toiminnassa. Näin ollen tuotannolliseen toimintaan tarvittavat koneet ja laitteet voivat tulla tässä laissa tarkoitettun tuen piiriin ainoastaan kehitysalueen investointituen tai pienyritykselle myönnettävän investointituen osalta.

19 §. Alueellisten kehittyneisyserojen huomioon ottamiseksi tukea on tarkoitus myöntää nykyiseen tapaan kehitysalueella korkeampana kuin muualla maassa siten kuin valtioneuvosto asiasta päättää. Tuen enimmäistaso olisi kehitysalueella 10 prosenttiyksikköä muuta maata korkeampi.

Kehittämishankkeeseen myönnettävä tuki voisi olla yleensä enintään miljoona markkaa. Tarkoituksena on, että tätä tukitasoa suuremmat hankkeet käsittelisi muun muassa teknologiatukien osalta teknologian kehittämiskeskus. Kehittämistuen määrää harkittaessa huomiota kiinnitettäisiin muun muassa kehittämishankkeen uutuusarvoon ja hankkeeseen sisältyvään riskiin.

20 §. Pykälässä säädetään kehittämistuen myöntämiseksi kaksi rajoitusta. Toisaalta toisen valtionavustuksen myöntäminen hankkeeseen estäisi pääsääntöisesti kehittämistuen myöntämisen ja toisaalta valtionavustusten tai muun niihin verrattavissa olevan tuen enimmäisosuus yhdessä kehittämistuen kanssa rajoitettaisiin 19 §:ssä säädettyyn enimmäismäärään. Muita valtiontukia ovat esimerkiksi teknologian kehittämiskeskuksen tuotekehitykseen tai kauppa- ja teollisuusministeriön yritysten kansainvälistymiseen myöntämät avustukset. Muuta valtionavustukseen verrattavissa olevia tukia voivat olla valtion ja Kera Oy:n myöntämät korkotukilainat sekä kuntien myöntämät avustukset. Korkotukilainojen osalta edellytettäisiin silloin sitä, että korkotuen määrä olisi suuruutensa puolesta tulkittava tueksi.

5 luku. Tuen hakeminen ja maksaminen

21 §. Pykälän mukaan yritystukia koskevia asioita käsittelevät kauppa- ja teollisuusministeriö sekä kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritoimistot.

Kauppa- ja teollisuusministeriön apuna on toiminut valtioneuvoston asettama yritystoiminnan aluetukineuvottelukunta. Lakiehdotuksen mukaan sen nimeksi tulee yritystukineuvottelukunta. Neuvottelukunnan kokoonpano säilyisi ennallaan.

22—24 §. Pykälien yritystukien myöntämistä, hakemista ja maksamista koskevat säännöset vastaavat pääosin voimassa olevia säännöksiä.

25 §. Lakiehdotuksen mukaan yritystukea voitaisiin edelleen myöntää myös hankkeisiin,

joiden toteuttamiseen osallistuu useampi kuin yksi yritys tai yritystoimintaa harjoittamaton yhteisö. Tällaisten hankkeiden merkitys on jatkuvasti kasvanut. Erityisesti useiden yritysten yhteistyöhön perustuvat ja niiden kilpailukyvyn parantamiseen tähtäävien kehittämishankkeiden määrä on kasvanut.

6 luku. Erinäiset säännökset

Luku sisältää yritystuen käytön valvontaa, tuelle asetettavia mahdollisia ehtoja, tuen takaisinperimistä, tuen käsittelyä koskevaa salassapitovelvollisuutta, muutoksenhakua ja annettavia tarkempia määräyksiä koskevat säännökset.

Säännöksiä on voimassa oleviin säännöksiin nähden tarpeellisilta osiltaan tarkistettu ja täydennetty.

Kauppa- ja teollisuusministeriön ja sen yrityspalvelun piiritoimiston yritystukilain nojalla tekemään hallintopäätökseen, lukuun ottamatta 28—31 §:ssä tarkoitettua takaisinperintäpäätöstä, ei saa voimassa olevista säännöksistä poiketen hakea muutosta.

Ehdotetussa 29 §:n 1 momentissa tarkoitettula käyttöomaisuuden myynnillä tai muulla luovuttamisella tarkoitetaan lähinnä tuen saajan tekemää vapaaehtoista myyntiä eikä pakko-työntöönpanoa, joka pannaan toimeen velkojan lukuun. Näissä tapauksissa tuen takaisinperimiselle ei ole siten perustetta. Yrittäjän työkyvyn menetykseen verrattavana muuna pakkotavana syynä voi käytännössä olla yrittäjän kuolema. Säännöksen 2 momentissa tarkoitettulla tuen takaisinperimistä koskevalla tuen käyttöön liittyvällä erityisellä syyllä tarkoitetaan esimerkiksi sitä, että tukea on haettu keinottelumielessä.

Erinäisiin säännöksiin sisältyy myös säännös niitä tapauksia varten, joissa investointituen kohteena oleva vakuutettu käyttöomaisuus tuhoutuu. Edellytyksenä pykälässä tarkoitettulle tuen takaisinperimiselle olisi se, ettei tuhoutuneen käyttöomaisuuden tilalle hankittaisi uutta vastaavaa käyttöomaisuutta. Käyttöomaisuuden arvona käytettäisiin sen hankintahintaa.

7 luku. Voimaantulosäännökset

36 §. *Voimaantulo*. Lakiehdotukset 36 §:ään on otettu tavanomainen voimaantulosäännös.

37 §. *Siirtymäsäännös.* Siirtymäsäännös on voimassa olevan yritystoiminnan aluetuesta annetun lain siirtymäsäännöksen mukainen. Sen mukaan tukien myöntäminen tapahtuu tämän lain voimaantulon jälkeen sen nojalla riippumatta siitä, onko hakemus toimitettu tai käynnistyykö hakemuksessa tarkoitettu hanke ennen tämän lain voimaantuloa vai sen jälkeen.

Siirtymäsäännöksen 2 momentti on tarpeen, jotta sellaiset hakemukset, jotka on jätetty ja joita koskeva hanke on käynnistynyt ennen tämän lain voimaantuloa, voitaisiin käsitellä yhtäläisten myöntämisedellytysten vallitessa riippumatta siitä, ehditäänkö tuen myöntämistä koskeva päätös tehdä ennen tämän lain voimaantuloa. Näin voidaan välttää se, että hakijat joutuvat eriarvoiseen asemaan sen johdosta, ettei kaikkia ennen tämän lain voimaantuloa jätettyjä edellä mainitut ehdot täyttäviä hakemuksia ehditä käsitellä yritystoiminnan aluetuesta annetun lain voimassaoloaikana.

2. Tarkemmat säännökset ja määräykset

Voimassa olevan yritystoiminnan aluetuesta annetun lain nojalla on valtioneuvosto päättänyt tarkemmista tukien myöntämisessä noudatettavista periaateohjeista. Ne ovat koskeneet tukien myöntämisedellytyksiä yleensä sekä myöntämistä puoltavia, tukea korottavia ja tukea rajoittavia tekijöitä toisaalta ympäristön toisaalta hankkeen kannalta. Lain nojalla on myös annettu asetus yritystoiminnan alueellisesta tukemisesta, jossa on säädetty kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun myöntämisen tukien enimmäissuuruudesta ja muista tukien myöntämisessä tarpeellisista seikoista.

Ehdotetun lain mukaan tarkempia määräyk-

siä tuen myöntämisestä annettaisiin valtioneuvoston päätöksellä. Tarkoituksena on, että nykyisin asetuksella annettuja säännöksiä vastaavat säännökset ja määräykset sisältyisivät osaksi lakiin ja osaksi valtioneuvoston päätökseen.

Lakiehdotuksen mukaan kauppa- ja teollisuusministeriö voi antaa kuten voimassa olevan lainkin mukaan kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritoimistoille tukien tasapuolisen ja yhtenäisen käsittelyn kannalta tarpeellisia määräyksiä.

3. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 1994, eikä se, toisin kuin nykyinen laki yritystoiminnan aluetuesta olisi määräaikainen. Määräaikaisen lain säätäminen ei ole tarkoituksenmukaista sen johdosta, että määräaikaisten aluepoliittisten lakien uudistamistarve on usein syntynyt jo selvästi ennen lain voimassaoloajan päättymistä.

Lailla kumottaisiin pienyritystoiminnan tukemisesta ja yrityspalveluyritysten siirtymisestä annetut valtioneuvoston päätökset sekä pienyritysten perustamisen edistämiseksi myönnettävästä tuesta annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös. Jotta mainittujen päätösten nojalla myönnettyjä avustuksia koskevat, myöhemmin tehtävät maksatuspäätökset ja mahdolliset takaisinperimistä koskevat päätökset voitaisiin tukijärjestelmän loppuun asti hoitaa nykyisten säännösten mukaisesti, mainittuja säännöksiä sovellettaisiin kuitenkin niihin avustuksiin, jotka on myönnetty niiden nojalla.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

yritystuesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Valtionavustuksena voidaan yritystoimintaan myöntää kehitysalueen investointitukea, pienyritystukea sekä pienten ja keskisuurten yritysten kehittämistukea siten kuin tässä laissa säädetään.

Valtion talousarvioon otetaan vuosittain tarpeellinen määräraha myönnettyjen tukien maksamista varten. Tukea voidaan myöntää enintään valtion talousarviossa hyväksytyyn enimmäismäärään saakka.

2 §

Palveluyritykselle, jonka toiminta perustuu alueelliseen tai paikalliseen kysyntään, voidaan tukea myöntää vain, jos yritys tuottaa yritystoiminnalle tarpeellisia palveluita.

Tässä laissa tarkoitettua tukea ei kuitenkaan myönnetä varsinaiseen maatilatalouteen eikä rakennusliiketoimintaan. Vähittäiskauppaan ja liikenteeseen voidaan tukea myöntää vain siltä osin, kuin kysymyksessä on matkailuhanke.

Hankkeeseen, johon on myönnetty maaseutuelinkeinolaissa (1295/90) tarkoitettua avustusta, ei voida myöntää tässä laissa tarkoitettua tukea.

2 luku

Kehitysalueen investointituki

3 §

Kehitysalueella, jota tarkoitetaan alueiden kehittämisestä annetun lain (/) 7 §:ssä, voidaan yrityksille myöntää investointitukea (*kehitysalueen investointituki*).

4 §

Kehitysalueen investointituen myöntämisen edellytyksenä on, että:

- 1) yritys aloittaa tai laajentaa toimintaansa taikka uudistaa käyttöömaisuuttaan;
- 2) tuettava hanke edistää alueiden kehittämisestä annetussa laissa säädettyjä tavoitteita; ja
- 3) yrityksellä katsotaan olevan edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan.

Lisäksi edellytetään, että laajentamisella tai

uudistamisella arvioidaan saavutettavan hankkeen kohteena olevan toimintayksikön työpaikkojen, tuotannon jalostusarvon tai palvelusten olennainen lisäys. Tästä voidaan poiketa, jos yritys uudistaa käyttöömaisuuttaan teknikaltaan olennaisesti korkeatasoisemmaksi.

5 §

Kehitysalueen investointitukea voidaan myöntää myös sellaiselle kiinteistöyhteisölle tai kunnalle, joka tarjoaa toimitiloja tässä laissa tarkoitettua yritystoimintaa varten. Erityisestä syystä tuki voidaan myöntää myös 4 §:ssä tarkoitettulle yritykselle, joka vuokraa sellaisia toimitilojaan tässä laissa tarkoitetuille yrityksille, joita se ei tarvitse omaan käyttöönsä.

Tuen saajan on siirrettävä tuki vuokran tai muun vastikkeen perimisen yhteydessä kiinteistössä toimivalle taikka kiinteistön tai sen osan lunastaneelle yritykselle.

6 §

Kehitysalueen investointitukea voidaan myöntää yritystoimintaa varten tarpeellisen käyttöömaisuuden hankkimiseen taikka sen muutos- tai parannustöihin. Investointitukea voidaan myöntää myös käyttöömaisuuden hankintaa vastaavasta vuokraamisesta aiheutuvista enintään kolmelta vuodelta kertyvistä menoista.

7 §

Myönnettävän kehitysalueen investointituen markkamäärä päätetään tuen myöntämisen tarkoituksen kannalta tärkeiksi katsottujen käyttöömaisuuden hankintamenojen perusteella siten, että tuki on enintään 45 prosenttia näistä menoista. Kehitysalueen kullakin tukialueella sovellettavasta kehitysalueen investointituen enimmäis- ja vähimmäismäärästä määrätään valtioneuvoston päätöksellä ottaen huomioon eri tukialueiden kehittämistarpeet.

Valtioneuvosto voi myös antaa määräykset kehitysalueen investointituen myöntämisestä sekä enimmäis- ja vähimmäismääräistä alueiden kehittämisestä annetun lain 7 §:ssä tarkoitetuilla rakennemuutosalueilla ja saariston kehityk-

sen edistämisestä annetussa laissa (494/81) tarkoitetuilla saaristoalueilla sekä maaseutualueilla.

8 §

Kehitysalueen investointituen ja muiden siihen rinnastettavien investointitukien yhteenlaskettu enimmäismäärä voi olla enintään 50 prosenttia hankkeen käyttömaisuusinvestointien yhteismäärästä. Kullakin tukialueella sovellettavista investointitukien yhteenlasketuista enimmäismääristä määrää valtioneuvosto ottaen huomioon eri tukialueiden kehittämistarpeet. Valtioneuvosto voi määrätä myös investointitukien yhteenlasketuista enimmäismääristä 7 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla alueilla.

Valtioneuvosto antaa määräykset siitä, mitä valtiontukia pidetään 1 momentissa tarkoitettuina muina investointitukina, sekä perusteista, joiden mukaan niihin sisältyvä valtiontuki lasketaan.

3 luku

Pienyritystuki

9 §

Pienyritysten hankkeisiin, jotka edistävät kilpailukykyisen yritystoiminnan kehitystä, voidaan myöntää investointi- ja käynnistystukea (*pienyritystuki*). Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että yrityksellä katsotaan olevan edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan.

Maaseutualueella pienyritystukea voidaan 2 §:n 1 ja 2 momentin säännöksistä poiketen myöntää myös kyseisen alueen palvelujen saatavuuden kannalta tärkeille yrityksille.

Yhteisölle, joka tarjoaa pienyrityksille toimiloja sekä toimisto-, materiaali- ja asiantuntijapalveluja (*yrityshautomon*), voidaan pienyritystuki myöntää myönnettäväksi edelleen yhteisön hallitsemassa toimitiloissa toimivalle pienyritykselle.

Pienyritystuki voidaan myöntää myös kunnalle tai kunnalliselle yhteisölle myönnettäväksi edelleen yritykselle tämän lain mukaisesti.

10 §

Pienyritystukea suunnataan erityisesti maaseutualueiden ja rakennemuutosalueiden kehittämiseen. Muualla maassa tukea suunnataan

pienyritystoimintaan, jolla on hyvät kasvu-edellytykset.

11 §

Pienyrityksellä tarkoitetaan tässä laissa yritystä, jonka henkilökunta on enintään 50 henkilöä ja jonka vuotuinen liikevaihto on enintään 30 miljoonaa markkaa tai taseen loppusumma enintään 12 miljoonaa markkaa.

Milloin 1 momentissa tarkoitettua yrityksen omistajana on yritys, joka ei ole 1 momentissa tarkoitettu pieni yritys, voi tällaisen yrityksen omistusosuus tai, jos tällaisia yrityksiä on useampia, näiden yritysten omistusosuus yhteensä olla osakeyhtiömuotoisen yrityksen osakepääomasta enintään 1/4. Tästä voidaan kuitenkin poiketa, jos omistava yritys on riskijoitustoimintaa harjoittava yritys tai jos poikkeuksen myöntäminen on muutoin erityisistä syistä perusteltua. Jos omistettava yritys on avoin yhtiö tai kommandiittiyhtiö, jonka yhtiömiehenä tai vastuunalaisena yhtiömiehenä on muu yritys kuin pienyritys, omistettavaa yritystä ei pidetä pienyrityksenä.

12 §

Myönnettävän pienyritysten investointituen markkamäärä päätetään tuen myöntämisen tarkoituksen kannalta tärkeiksi katsottujen käyttömaisuuden hankintamenojen perusteella.

Yrityshautomossa toimivien pienyritysten hyväksyttävistä menoista voidaan olla myös toimilujen ja laitteiden vuokrista sekä toimistopalvelujen ja asiantuntijoiden käytöstä syntyvät menot.

13 §

Pienyritysten käynnistystukea voidaan myöntää yritystoiminnan aloittamisen tai laajentamisen aiheuttamien ennakonpidätyksen alaisen palkkojen ja välillisten työvoimamenojen yhteismäärän perusteella. Välillisten työvoimamenojen määräksi katsotaan 25 prosenttia mainituista palkoista. Käynnistystukea voidaan myöntää 12 kuukaudelta. Erityisestä syystä tukea voidaan kuitenkin myöntää enintään 24 kuukaudelta.

Käynnistystuen piiriin voidaan hyväksyä lisäksi yrittäjän laskennalliset palkkamenot edellyttäen, että ne ovat hankkeen toteuttamisen kannalta tärkeät.

14 §

Kehitysalueen kullakin tukialueella sovellet-

tavasta pienyritystuen enimmäis- ja vähimmäismäärästä määrätään valtioneuvoston päätöksellä ottaen huomioon eri tukialueiden kehittämistarpeet.

Valtioneuvosto voi myös antaa määräyksiä pienyritystuen enimmäis- ja vähimmäismäärästä 7 §:n 2 momentissa tarkoitetuilla rakennemuutosalueilla, maaseutualueilla ja saaristoalueilla sekä muualla maassa.

4 luku

Kehittämistuki pienille ja keskisuurille yrityksille

15 §

Pienten ja keskisuurten yritysten pitkän aikavälin kilpailukykyä tai kansainvälistymistä parantaviin kehittämishankkeisiin voidaan myöntää tukea (*kehittämistukea*).

16 §

Pienellä ja keskisuurella yrityksellä tarkoitetaan tässä laissa yritystä, jonka henkilökunta on enintään 250 henkilöä ja jonka vuotuinen liikevaihto on enintään 120 miljoonaa markkaa tai taseen loppusumma enintään 60 miljoonaa markkaa.

Milloin 1 momentissa tarkoitettun yrityksen omistajana on yritys, joka ei ole 1 momentissa tarkoitettu pieni tai keskisuuri yritys, on yrityksen omistusosuudesta vastaavasti voimassa mitä 11 §:n 2 momentissa säädetään.

17 §

Kehittämistuki myönnetään yrityksen esittämän suunnitelman mukaisesti rajattuun kehittämishankkeeseen. Kehittämishankkeen on oltava yrityksen toiminnan laajuus huomioon ottaen merkittävä. Yritysten yhteishankkeen merkittävyyttä voidaan kuitenkin tarkastella sen kokonaismerkityksen kannalta.

Kehittämistukea voidaan myöntää myös yrityksen perustamis- tai toimintaedellytysten selvittämiseen.

18 §

Kehittämistuen perusteena voivat olla yritykselle suunnitelman mukaisesta hankkeesta aiheutuvat ulkopuolisten palveluiden ja asiantuntijoiden käytöstä aiheutuvat menot ja menot, jotka aiheutuvat kone- ja laitehankinnoista, raaka-aine- ja puolivalmistehankinnoista, käyttö- ja valmistusoikeusmaksuista ja palkka- ja

matkakustannuksista sekä kohtuullisista yleiskustannuksista.

Kone- ja laitehankintamenot voivat olla tuen perusteena siltä osin kuin niiden hankintamenojen arvioidaan kohdistuvan kehittämishankkeen toteuttamiseen.

19 §

Myönnettävän kehittämistuen markkamäärä päätetään hankkeen toteuttamisen kannalta tärkeiksi katsottujen kehittämismenojen perusteella siten, että se on enintään 50 prosenttia näistä menoista. Jos kysymyksessä on yritysten yhteishanke tai jos siihen on muutoin erityistä syytä, tuki voi olla tätä korkeampi, kuitenkin enintään 75 prosenttia edellä tarkoitetuista menoista. Kehittämistuki voi olla enintään miljoona markkaa.

Valtioneuvosto päättää kehittämistuen enimmäis- ja vähimmäismäärästä kehitysalueella ja muualla maassa.

20 §

Kehittämistukea ei myönnetä, jos hanketta rahoitetaan muulla valtion avustuksella. Tästä voidaan kuitenkin poiketa, milloin rahoituksen jakaminen useamman rahoittajan kesken on perusteltua hankkeen laajuuden vuoksi. Valtion avustuksen tai muun siihen verrattavissa olevan tuen enimmäisosuudesta yhdessä kehittämistuen kanssa on voimassa, mitä kehittämistuen enimmäisosuudesta säädetään 19 §:n 1 momentissa.

5 luku

Tuen hakeminen ja maksaminen

21 §

Tässä laissa tarkoitettuja tukia koskevia asioita käsittelee kauppa- ja teollisuusministeriö sekä, siten kuin jäljempänä säädetään, kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piirittömät.

Periaatteellisesti tärkeissä tai huomattavissa tukia koskevissa asioissa toimii kauppa- ja teollisuusministeriön apuna neuvoo-antavana elimenä valtioneuvoston asettama yritystuki-neuvottelukunta. Neuvottelukunnassa ovat kauppa- ja teollisuusministeriön ohella edustettuina sisäasiainministeriö, valtiovarainministeriö ja työministeriö.

22 §

Tuen myöntää kauppa- ja teollisuusministe-

riö tai kauppa- ja teollisuusministeriön yritys- palvelun piiritoimisto. Kehitysalueen investointituen myöntää kauppa- ja teollisuusministeriö, jos tuen perusteena olevien menojen määrä ylittää 10 miljoonaa markkaa, ja muissa tapauksissa piiritoimisto, jollei ministeriö erityisestä syystä katso aiheelliseksi pidättää päätösvaltaa. Piiritoimisto myöntää pienyritystuen ja kehittämistuen.

Tukien maksamisesta päättää kauppa- ja teollisuusministeriön yritys- palvelun piiritoimisto, jollei ministeriö erityisestä syystä katso aiheelliseksi pidättää itselleen päätösvaltaa.

Tuen myöntämistä tai maksamista koskeva hakemus on toimitettava kauppa- ja teollisuusministeriön yritys- palvelun piiri- tai paikallistoimistoon.

23 §

Investointitukea on haettava ennen käyttö- omaisuuden hankkimista taikka tuella rahoitet- tavan rakentamis-, muutos- tai parannustyön aloittamista.

Käynnistystukea on haettava ennen tuotan- totoiminnan aloittamista.

Kehittämistukea on haettava ennen kehittä- mishankkeen aloittamista.

Tukihakemus, joka on toimitettu kauppa- ja teollisuusministeriön yritys- palvelun piiri- tai paikallistoimistolle myöhemmin kuin 1—3 momentissa edellytetään, voidaan ottaa käsiteltä- väksi, jos kauppa- ja teollisuusministeriö tai kauppa- ja teollisuusministeriön yritys- palvelun piiritoimisto sen päätettäväksi kuuluvan tuen osalta erityisistä syistä niin päättää.

24 §

Kauppa- ja teollisuusministeriön yritys- palvelun piiritoimisto maksaa tuen hankkeen edisty- misen mukaan myöntämispäätöksessä asetetta- vien tarkempien ehtojen ja hyväksyttävän sel- vityksen perusteella.

Mikäli toteutuneiden tuen myöntämisen pe- rusteena olleiden menojen määrä on arvioituja menoja pienempi siten, että myönnetty tuki ylittää päätöksessä mainitun osuuden toteutu- neista menoista, tuki tulee alentaa tätä vastaa- vaksi.

25 §

Jos hankkeen toteuttamiseen osallistuu use- ampi kuin yksi yritys tai yrityksen ohella myös yritystoimintaa harjoittamaton yhteisö, tuki voidaan myöntää ja maksaa yritykselle tai

yhteisölle, joka on sitoutunut vastaamaan tuen käytöstä koko hankkeeseen.

6 luku

Erinäiset säännökset

26 §

Tukien käyttöä valvoo kauppa- ja teollisuus- ministeriö apunaan kauppa- ja teollisuusminis- teriön yritys- palvelun piiritoimistot. Ministeriöl- lä ja kauppa- ja teollisuusministeriön yritys- palvelun piiritoimistoilla sekä niiden valtuuttamil- la on oikeus tarkastaa hakijan liiketoimintaa tuen hakemisen ja käytön valvonnan edellyttä- mässä laajuudessa sekä saada tarkastuksen edellyttämät asiakirjat ja muun aineiston käyt- tönsä tuen saajalta. Tuen saaja on muutoinkin velvollinen avustamaan tarkastuksessa.

27 §

Kauppa- ja teollisuusministeriö sekä kauppa- ja teollisuusministeriön yritys- palvelun piiritoi- misto voivat liittää ehtoja myöntämäänsä tu- keen edellyttäen, että ehdot ovat tarpeen lain tavoitteiden vastaisten vaikutusten estämiseksi.

28 §

Milloin muu kuin 29 §:ssä tarkoitettu yritys 3 tai 9 §:ssä tarkoitettujen investointituen maksa- mista seuraavien viiden vuoden aikana tai tuesta päätettäessä erikseen erityisestä syystä asetetussa pidemmässä määräajassa, joka voi olla enintään 10 vuotta, ilman pakottavaa syytä lopettaa tuen myöntämisen perusteena olleen toimintansa tai supistaa sitä olennaisesti, investointituki on määrättävä maksettavaksi takaisin osaksi tai kokonaan, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Milloin 1 momentissa tarkoitettujen investoin- tituen kohteena oleva muun kuin kiinteistöyhtei- sön omistama käyttöomaisuus tai sen osa taikka yritys tai sen huomattava osa luovute- taan 1 momentissa tarkoitettuna aikana toiselle, tuki on määrättävä maksettavaksi takaisin osaksi tai kokonaan. Takaisinperimisestä voi- daan kuitenkin luopua, jos tuen on katsottava siirtyneen toiselle yritykselle ja jos tuen siirtoa on pidettävä tarkoituksenmukaisena.

Jos kehitysalueen investointituen kohteena oleva kiinteistöyhteisön omistama käyttöomai- suus luovutetaan 1 momentissa tarkoitettuna aikana muulle kuin tässä laissa tarkoitettun tuen piiriin kuuluvalla yritykselle, investointitu-

ki on maksettava takaisin kuuden kuukauden kuluessa luovutuksesta. Milloin tässä momentissa tarkoitettun tuen myöntämisen perusteena olleissa olosuhteissa tapahtuu muu olennainen muutos sanottuna aikana, tuki voidaan määrätä maksettavaksi takaisin osaksi tai kokonaan.

Takaisin maksettavalle tuelle voidaan määrätä maksettavaksi tuen maksamispäivästä vuotuinen korko, joka kulloinkin vastaa Suomen Pankin peruskorkoa lisättyinä neljällä prosenttiyksiköllä. Jollei takaisin maksettavaa tukea makseta viimeistään asetettuna eräpäivänä, on sille maksettava vuotuista viivästyskorkoa 16 prosenttia.

29 §

Jos yrityksen, jonka 3 tai 9 §:ssä tarkoitettua investointitukea sille myönnettäessä arvioidaan työllistävän yrittäjän lisäksi muita henkilöitä enintään kahta henkilötyövuotta vastaavasti ja jolle myönnettävä investointituki on enintään 300 000 markkaa, investointituen kohteena olutta käyttöomaisuutta myydään tai muutoin luovutetaan tai käyttöomaisuus muutoin siirtyy toiselle tuen maksamista seuraavien viiden vuoden aikana, eikä tilalle hankita uutta vastaavaa käyttöomaisuutta, investointituki on määrättävä kokonaan tai osaksi maksettavaksi takaisin. Tuki voidaan jättää perimättä takaisin, jos käyttöomaisuuden myynti on aiheutunut yrittäjän työkyvyn menetyksestä tai muusta siihen verrattavasta pakottavasta syystä.

Jos 1 momentissa tarkoitettun investointituen kohteena ollut toiminta lopetetaan sanotussa momentissa tarkoitettuna aikana, voidaan tuki määrätä maksettavaksi takaisin kokonaan tai osaksi, mikäli se tuen käyttöön liittyvän erityisen syyn johdosta on aiheellista.

Takaisin maksettavalle määrälle on maksettava käyttöomaisuuden luovutuspäivästä tai toiminnan lopettamispäivästä 28 §:n 4 momentin mukainen korko.

30 §

Tuki on joko kokonaan tai osaksi määrättävä maksettavaksi takaisin, jos tuen saaja on:

- 1) antanut tukea tai sen maksamista hakiessaan olennaisessa kohdassa väärän tiedon;
- 2) salannut tuen myöntämiseen tai maksamiseen olennaisesti vaikuttavia seikkoja;
- 3) kieltäytynyt antamasta tuen maksamista tai valvontaa varten tarvittavia tietoja, asiakir-

joja tai muuta aineistoa taikka avustamasta tarpeellisessa määrin tarkastuksessa; tai

4) käyttänyt tuen muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty.

Takaisin maksettavalle tuelle on maksettava 28 §:n 4 momentin mukainen korko, minkä lisäksi voidaan määrätä maksettavaksi lisäkorkoa, jonka suuruus on 16 prosentin ja mainitun koron erotus.

31 §

Jos 28 tai 29 §:ssä tarkoitettun investointituen kohteena ollut käyttöomaisuus tuhoutuu vahinkotapahtuman yhteydessä sanotuissa pykälissä tarkoitettuna aikana, on mahdollisesta vakuutuskorvauksesta määrättävä maksettavaksi kauppa- ja teollisuusministeriölle se osa, joka vastaa tuen osuutta käyttöomaisuudesta sen hankintahetkellä. Maksuvelvollisuus voi kuitenkin olla enintään tuen suuruinen. Maksuvelvollisuudesta voidaan vapauttaa, jos tuhoutuneen käyttöomaisuuden tilalle hankitaan uutta vastaavaa käyttöomaisuutta. Tuella asetetut ehdot koskevat tällöin tilalle hankittua omaisuutta.

32 §

Tuen takaisin maksamista koskevan päätöksen tekee 28 ja 30 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa kauppa- ja teollisuusministeriö ja 29 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa tuen myöntänyt kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritoimisto. Siltä osin, kuin 31 §:ssä tarkoitetuissa tapauksissa vahinkotapahtuman kohteena on 29 §:ssä tarkoitettun yrityksen käyttöomaisuus, tuen takaisinmaksamista koskevan päätöksen tekee tuen myöntänyt kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritoimisto ja muissa tapauksissa kauppa- ja teollisuusministeriö.

33 §

Joka luvattomasti ilmaisee, mitä hän tämän lain mukaisesti asioita käsitellessään on saanut tietää yhteisön tai yksityisen henkilön taloudellisesta asemasta taikka liike- tai ammattisalaisuudesta, on tuomittava *yritystuesta annettussa laissa säädetyn salassapitovelvollisuuden rikkomisesta* sakkoon, jollei teosta ole muualla säädetty ankarampaa rangaistusta.

Virallinen syyttäjä ei saa nostaa syytettä 1

momentissa mainitusta rikoksesta, ellei asianomistaja ole ilmoittanut rikosta syytteeseen pantavaksi.

34 §

Kauppa- ja teollisuusministeriön ja kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritomiston tämän lain nojalla tekemään hallintopäätökseen, lukuun ottamatta 28—31 §:ssä tarkoitettua päätöstä, ei saa hakea muutosta.

Valituksesta huolimatta voidaan 28—31 §:ssä tarkoitettu päätös panna täytäntöön.

35 §

Tarkemmat määräykset tuen myöntämisestä annetaan valtioneuvoston päätöksellä. Kauppa- ja teollisuusministeriö voi antaa kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiritoimistoille tässä momentissa tarkoitettujen tukien tasapuolisen ja yhtenäisen käsittelyn kannalta tarpeellisia määräyksiä.

7 luku

Voimaantulosäännökset

36 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1994.

Tällä lailla kumotaan

1) pienyritystoiminnan tukemisesta 25 päivänä helmikuuta 1988 annettu valtioneuvoston päätös (177/88);

2) yrityspalveluyrityksien siirtymistuesta 9 päivänä helmikuuta 1989 annettu valtioneuvoston päätös (126/89); ja

3) pienyritysten perustamisen edistämiseksi

myönnettävästä tuesta 14 päivänä helmikuuta 1989 annettu kauppa- ja teollisuusministeriön päätös (145/89).

Edellä 1 momentissa mainittuja kumottuja päätöksiä sovelletaan kuitenkin edelleen niiden nojalla myönnettyihin avustuksiin.

37 §

Tätä lakia sovelletaan kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiri- ja paikallistoimistoille ennen lain voimaantuloa tai sen jälkeen tulneiden hakemusten nojalla tämän lain voimaan tultua myönnettäviin tukiin, joiden perusteena on ennen lain voimaantuloa tai sen jälkeen alkava investointi-, tuotanto- tai kehittämis-toiminta.

Tuki, jota koskeva hakemus on toimitettu kauppa- ja teollisuusministeriön yrityspalvelun piiri- tai paikallistoimistolle ennen tämän lain voimaantuloa ja jota koskeva hanke on niin ikään käynnistynyt ennen tämän lain voimaantuloa, voidaan kuitenkin edelleen myöntää yritystoiminnan aluetuesta annetussa laissa säädetyn määräisenä, jos tukea ei enää tämän lain mukaan voitaisi myöntää tai jos se olisi myönnettävä määrältään pienempänä kuin yritystoiminnan aluetuesta annetun lain mukaan.

38 §

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen tässä laissa tarkoitettun toiminnan aloittamiseksi lain tullessa voimaan.

Helsingissä 18 päivänä kesäkuuta 1993

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Ministeri *Pertti Salolainen*